

Міжрегіональна Академія управління персоналом

**Методичні матеріали
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни**

«ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ТА ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО»

(для бакалаврів)

Київ – 2016

МАУП

Підготовлено професором кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Мацко А.С. і доцентом кафедри Кісілевич-Чорнойван О.М.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 8 від 21.04.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол №4/1 від 29.04.2016 р.)

Мацко А.С., Кісілевич-Чорнойван О.М. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Порівняльне цивільне та торговельне право” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016.

Методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план, теми самостійної роботи студентів, методичні вказівки до написання самостійної роботи студентів, питання для самоконтролю, практичні завдання, тести, список літератури.

Пояснювальна записка

Цивільне право —це самостійна галузь права, яка регулює всі майнові та особисті немайнові відносини, що складаються у сфері приватного життя громадян та юридичних осіб приватного та публічного права, на принципах рівності.

Порівняльне цивільне право є фундаментальною дисципліною, що слугує основою для вивчення інших, пов'язаних з нею, більш вузьких спеціальних дисциплін.

Самостійна робота студентів (СРС) є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентами знань та їх реалізації в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета СРС з дисципліни «Порівняльне цивільне та торговельне право» – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність. СРС забезпечує підготовку студентів до поточних аудиторних занять.

Завдання СРС – засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Зміст СРС з дисципліни «Порівняльне цивільне та торговельне право» визначається навчальною програмою цієї дисципліни, а також різними методичними матеріалами.

Основними формами СРС є:

1. Опрацювання лекційного матеріалу та літературних джерел по темі лекції;

2. Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою.

3. Підготовка до практичних занять;
4. вирішення ситуаційних задач;
5. підготовка до різних форм поточного контролю;
6. написання реферату за заданою проблематикою;
7. підготовка до контрольної роботи.

Специфіка практичних занять з дисципліни „**Порівняльне цивільне та торговельне право**” полягає в тому, що під час їх проведення значна увага зосереджується на поєднанні глибокого опанування теоретичним матеріалом з зосередженням на вирішенні практичних завдань, які передбачені планами практичних занять та/або підготовлені викладачем до кожного конкретного заняття.

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються в процесі виконання самостійної роботи студентів з дисципліни “Порівняльне цивільне та торговельне право” можна виділити наступні основні види самостійної роботи:

самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять;

пошуково - аналітична робота;

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, методичні матеріали для самостійної роботи студентів, конспект лекцій, практикум тощо.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

«ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ТА ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО»

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
I	<p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні аспекти порівняльного цивільного та торговельного права</i></p> <p>Тема 1. Загальна характеристика цивільного та торгового праа зарубіжних країн.</p> <p>Тема 2. Джерела цивільного та торговельного права зарубіжних країн.</p> <p>Тема 3. Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 4. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 5. Держава як учасник цивільних правовідносин.</p> <p>Тема 6. Об'єкти цивільних прав в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 7. Право власності. Речові права в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 8. Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн.</p>
II	<p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль 2. Окремі питання загальної та особливої частин порівняльного цивільного та торговельного права</i></p> <p>Тема 9. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 10. Позовна давність в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 11. Загальні положення поро зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 12. Загальна характеристика окремих видів договорів в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 13. Не договірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн.</p> <p>Тема 14. Спадкове право в зарубіжних цивільно –правових системах.</p> <p>Тема 15. Загальні положення сімейного права в зарубіжних цивільно –правових системах.</p>

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ*з дисципліни***«ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ТА ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО»****ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.****Загальнотеоретичні аспекти порівняльного цивільного та торговельного права****Тема 1. Загальна характеристика цивільного та торгового права зарубіжних країн****Питання, винесені на самоопрацювання:**

1. Поняття цивільно-правової сім'ї та її основні складові
2. Рецепція римського приватного права: поняття, форми та види.
3. Основні цивільно-правові системи сучасного світу та тенденції їх розвитку
4. Загальна характеристика англо-американської цивільно –правової системи.
5. Загальна характеристика континентальної цивільно –правової системи.
6. Загальні риси інших цивільно-правових систем (патріархальна, традиційна, далекосхідна; центральноєвропейська; східноєвропейська тощо).
7. Поняття цивільно-правової системи та її види. Складові цивільно-правової системи.
8. Цивільні правовідносини: поняття, види та особливості.
9. Суб'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
10. Об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
11. Елементи цивільних правовідносин в країнах англо-американської та континентальної цивільно –правової системи.
12. Поняття підстав виникнення цивільних правовідносин в різних державах.

13. Вплив предмету і методу цивільно-правового регулювання на особливості цивільних правовідносин.
14. Зміст цивільного правовідношення.
15. поняття, зміст і види суб'єктивних цивільних прав.
16. Поняття, зміст і види обов'язків у цивільному праві.
17. Держава як суб'єкт цивільних правовідносин.
18. Класифікація цивільних правовідносин.
19. Юридичні факти. Юридичні склади. Класифікація юридичних фактів, передбачених цивільним законодавством. Дії та події.

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає практична необхідність вивчення порівняльного цивільного та торговельного права.
2. Які причини виникнення торгового права ?
3. Що означає дуалізм приватного права ?
4. Як співвідносяться приватне та публічне право ?
5. Що означає «публіцизація» приватного права ?
6. Які характерні риси англосаксонської сім'ї права ?
7. Які характерні риси романо-германської сім'ї права ?
8. Які характерні риси релігійної сім'ї права ?
9. Які характерні риси скандинавської сім'ї права ?

Теми рефератів:

1. Цивільно-правовасім'я та її основні складові.
2. Країни англоамериканської цивільно –правової системи.
3. Країни континентальної цивільно –правової системи.
4. Загальна характеристика континентальної цивільно –правової системи.
5. Загальна характеристика англо-американської цивільно –правової системи.
6. Загальна характеристика патріархальної цивільно –правової системи.
7. Загальна характеристика традиційної цивільно –правової системи.
8. Цивільні правовідносини: поняття, види та особливості.
9. Суб'єкти цивільних правовідносин в різних державах.

10. Об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
11. Елементи цивільних правовідносин в країнах англо-американської та континентальної цивільно –правової системи.

Тести.

дуалізм приватного права - це:

- а) відокремлення норм, які регулюють комерційну (торгову) діяльність, від загальних норм цивільного права;
- б) коли норми торгового обороту підпорядковані цивільному праву та вмонтовані в його систему.

Цивільно-правова система (сім'я) – це:

- а) об'єднання кількох держав за ознакою єдності основних закономірностей цивільно-правового регулювання суспільних відносин, що здійснюється в них;
- б) структура цивільного права (розподіл норм за окремими правовими інститутами (підгалуззями).

Рецепцією в праві називають:

- а) запозичення однією державою більш розвиненого права іншої держави;
- б) сукупність поглядів на цивільне право, знань про нього й практику його застосування;
- в) характер відносин держави й особи; сукупність засобів впливу на суспільні відносини.

Пряма (безпосередня) рецепція - це:

- а) запозичення окремих ідей, принципів, положень із правової системи певної країни, яка вже запозичила їх з римського приватного права, тобто застосувала рецепцію раніше;

б) безпосереднє сприйняття ідей, правових пам'яток римського приватного права певною цивілізацією;

в) запозичення принципів римського приватного права в процесі правотворчості, при офіційному проголошенні відмови від застарілого права.

Як іншими словами називається традиційне право:

- а) західне;
- б) звичаєве;
- в) європейське.

6. Які країни відносяться до Центральноєвропейської системи права:

- а) Угорщина, Словаччина, Словенія, Польща, Чехія, Хорватія;
- б) Океанія, Індокитай, Індонезія, Заїр, Індія, Малайзія, деякі країни Африки;
- в) Англія, США, Австралія, Канада, Нова Зеландія, частково *Індія*.

Література: [1-5, 7, 13, 14, 17, 25, 26, 30, 31, 34, 47, 51, 53, 55, 56]

Тема 2. Джерела цивільного права зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Джерела цивільного та торгового права зарубіжних країн: поняття та види.
2. Особливості джерел цивільного та торгового права країн системи загального права: Англії та США.
3. Особливості джерел цивільного та торгового права інших країн: Франції, Німеччини, Австрії, Швейцарії. Китаю.
4. Особливості джерел цивільного права в Україні та Російській Федерації.
5. Роль та значення звичаїв та звичаєвостей, судової практики в регулюванні цивільного права зарубіжних країн.
6. Поняття та способи уніфікації норм цивільного та торгового права в країнах англо-американської та континентальної цивільно-правової системи.

7. Кодифіковані акти цивільного права в країнах континентальної системи права :Французький цивільний кодекс, Німецьке цивільне уложення та його структура.

Питання для самоконтролю:

1. Які основні джерела цивільного та торгового права Німеччини ?
2. Які основні джерела цивільного та торгового права Франції ?
3. Які основні джерела цивільного та торгового права Ав Які основні джерела цивільного та торгового прав Австрії ?
4. Які основні джерела цивільного та торгового права Великобританії ?
5. Які основні джерела цивільного та торгового права США ?
6. Які основні джерела цивільного та торгового права Китаю ?
7. Дайте коротку характеристику судового рішення в швейцарському цивільному праві та його місця в ієрархії джерел права.

Теми рефератів:

1. Джерела цивільного права країн системи загального права: Англії та США.
2. Джерела цивільного права Франції, Німеччини, Австрії.
3. Роль та значення звичаїв та звичаєвостей, судової практики в регулюванні цивільного права зарубіжних країн.
4. Порівняльна характеристика структури кодифікованих актів цивільного права України, Російської Федерації, Франції, Німеччини, Австрії.

Література: [1-7, 13, 14, 15-17, 20, 22-26, 30-33, 35, 47, 51, 53, 55, 56]

Тема 3. Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Цивільна правоздатність громадян за законодавством різних держав.
3. Обсяг дієздатності та правоздатності фізичної особи в різних державах
4. Встановлення юридичного факту: безвісти відсутність та оголошення померлим за законодавством різних країн.

5. Виникнення і припинення правоздатності, її характерні риси: рівність, реальність і гарантованість.
6. Співвідношення правоздатності і суб'єктивного цивільного права.
7. Місце проживання фізичної особи, його юридичне значення.
8. Порядок, умови і правові наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім. Порядок, умови і правові наслідки оголошення громадянина померлим.
9. Опіка та піклування.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке правоздатність фізичної особи ?
2. Що таке дієздатність ?
3. Що таке «деліктоздатність» ?
4. Що таке емансипація неповнолітнього ?
5. Як вирішуються питання оголошення особи померлою та безвісти відсутньою в праві Франції ?
6. Як вирішуються питання оголошення особи померлою та безвісти відсутньою в праві Німеччини ?
7. Як вирішуються питання оголошення особи померлою та безвісти відсутньою в праві США ?
8. Як вирішуються питання оголошення особи померлою та безвісти відсутньою в праві Великобританії ?

Теми рефератів:

1. Фізична особа в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Цивільна правоздатність громадян за законодавством різних держав.
3. Обсяг дієздатності та правоздатності фізичної особи в різних державах
4. Визнання особи безвісти відсутнім чи оголошення його померлим за законодавством різних держав.

Тести

1. Цивільна правоздатність за ЦК України виникає:

- а) з народженням;
- б) з 18-літтям;
- в) з одруженням.

2. З якого віку дитина може самостійно обирати своє місце проживання:

- а) 10 років;
- б) 14 років;
- в) 16 років;
- г) 18 років.

3. Чи має право особа, яка не досягла 14 років, самостійно здійснювати права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом:

- а) так;
- б) ні.

4. В якому випадку суд визнає особу недієздатною:

а) якщо вона зловживає спиртними напоями, наркотичними засобами, токсичними речовинами тощо і тим ставить себе чи свою сім'ю, а також інших осіб, яких вона за законом зобов'язана утримувати, у скрутне матеріальне становище.

б) якщо вона внаслідок хронічного, стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними.

в) якщо вона страждає на психічний розлад, який істотно впливає на її здатність усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними.

5. Коли особу можна оголосити померлою:

а) якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом трьох років,

б) якщо вона пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підставу припускати її загибель від певного нещасного випадку, протягом шести місяців.

в) якщо пропала безвісти у зв'язку з воєнними діями, може бути оголошена судом померлою після спливу двох років від дня закінчення воєнних дій.

г) правильні всі відповіді.

6. Іноземні громадяни, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України користуються:

а) правами та законодавством своєї країни щодо здійснення підприємницької діяльності;

б) правами своєї країни, а законодавством України щодо здійснення підприємницької діяльності;

в) такими ж правами і несуть такі ж обов'язки, що і громадяни України.

7. Над фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена, встановлюється:

а) опіка;

б) піклування.

8. Спадкоємці фізичної особи, яка оголошена померлою, не мають права відчужувати нерухоме майно, що перейшло до них у зв'язку з відкриттям спадщини протягом:

а) одного року;

б) трьох років;

в) п'яти років.

9. З якого віку особа має право здійснювати підприємницьку діяльність:

- а) 16 років;
- б) 18 років;
- в) 20 років.

10. Фізична особа — підприємець відповідає за зобов'язаннями, пов'язаними з підприємницькою діяльністю:

- а) лише прибутком, який був отриманий від підприємницької діяльності.
- б) усім своїм майном, крім майна, на яке згідно із законом не може бути звернено стягнення.
- в) усім своїм майном.

11. В якій державі поняття “правосуб'єктність” розуміється в трьох значеннях: правоздатність, дієздатність, деліктоздатність:

- а) ФРН;
- б) США;
- в) Англія.

12. Коли особу можна оголосити померлою за законодавством Німеччини:

- а) якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом трьох років;
- б) якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом п'яти років;
- в) якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом десяти років.

13. В яких державах питання про безвісну відсутність та оголошення особи померлою не вирішуються в окремому провадженні:

- а) Україна;
- б) Німеччина;
- в) США;
- г) Англія;
- д) Росія.

14. В яких державах повноліття настає в день закінчення 18-го року життя:

- а) Україна;
- б) Німеччина;
- в) США;
- г) Англія;
- д) Росія;
- е) Франція.

15. В якій державі діти до завершення 7 року життя є абсолютно недієздатні:

- а) Україна;
- б) Німеччина;
- в) США;
- г) Англія;
- д) Росія;
- е) Франція.

Література: [1-7, 13, 14, 17, 20, 22-25, 33, 51, 53, 55]

Тема 4. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн: поняття та види.
2. Порядок і способи створення юридичної особи за законодавством різних держав.
3. Види господарських товариств (АТ, ТОВ, ТДВ, повне та командитне товариство), види торгових товариств у правових системах зарубіжних країн.
4. Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.
5. Поняття і ознаки юридичної особи.
6. Спеціальна правоздатність юридичної особи.
7. Державна реєстрація юридичної особи і її юридичне значення.
8. Види юридичних осіб.
9. Комерційні і некомерційні юридичні особи. Організаційно-правові форми комерційних юридичних осіб.
10. Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.
11. Групи підприємств та їх види.

Питання для самоконтролю:

1. Які основні ознаки юридичної особи ?
2. Які існують основні теорії юридичних осіб ?
3. Назвіть основні джерела правового регулювання діяльності юридичних осіб за правом різних країн світу.
4. Які способи створення юридичних осіб Ви знаєте ?
5. Дайте визначення дієздатності юридичної особи.
6. Перелічіть та дайте визначення кожному виду правоздатності юридичної особи.

7. Перелічіть основні види відповідальності юридичних осіб.
8. Назвіть види юридичних осіб за правом Франції, Німеччини, України, США, Великобританії, Росії.

Теми рефератів:

1. Юридична особа та інші правові форми підприємницької діяльності в цивільному праві зарубіжних країн: поняття та види.
2. Порядок і способи створення юридичної особи за законодавством різних держав.
3. Характерні риси публічного підприємства та його аналогів в країнах перехідної економіки.
4. Види господарських товариств (АТ, ТОВ, ТДВ, повне та командитне товариство), види торгових товариств у правових системах зарубіжних країн.
5. Спільні та відмінні риси торгової реєстрації країн розвинених ринкових відносин та державної реєстрації суб'єктів підприємництва країн перехідної економіки.
6. Комерсанти, торгові товариства за законодавством Франції, Німеччини, Англії та США.
7. Особливості правового статусу компаній та товариств (partnership) за правом Англії.

Тести

1. Які з названих осіб не мають статусу юридичної особи за законодавством Німеччини:

- а) товариство з обмеженою відповідальністю;
- б) повне (відкрите) товариство
- в) акціонерне товариство;
- г) акціонерна командита;
- д) державне підприємство;

- е) одноособове (індивідуальне) підприємство
- є) представництво та філія;
- ж) виробничий кооператив.

2. До публічних юридичних осіб за законодавством Англії відносять:

- а) державні підприємства, які виконують суспільно-корисні функції;
- б) компанії, які проводять відкриту підписку на акції серед широкої публіки;
- в) компанія, яка має малий статутний капітал.

3. За правом США всі юридичні особи є:

- а) юридичними особами;
- б) асоціаціями;
- в) консорціями;
- г) корпораціями.

4. Які з названих осіб в Україні не мають статусу юридичної особи:

- а) акціонерне товариство;
- б) державне підприємство;
- в) філія;
- г) промислово-фінансова група;
- д) виробничий кооператив;
- е) представництво.

5. Терміни “юридична особа” та “корпорація” означають за англо-американською системою права:

- а) це одне і те ж саме;
- б) юридична особа – це один із видів корпорації;
- в) корпорація - це один із видів юридичної особи.

6. Терміни “юридична особа” та “корпорація” означають за континентальною системою права:

- а) це одне і те ж саме;
- б) юридична особа –це один із видів корпорації;
- в) корпорація - це один із видів юридичної особи.

7. Якому господарському товариству притаманні такі ознаки: має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості; несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства; акції розподіляються між засновниками і не можуть розповсюджуватися шляхом підписки, купуватися та продаватися на біржі; установчими документами є установчий договір та статут?

- а) відкрите акціонерне товариство;
- б) закрите акціонерне товариство;
- в) повне товариство;
- г) командитне товариство;
- д) товариство з обмеженою відповідальністю.

8. Який мінімальний розмір статутного фонду акціонерного товариства в Україні:

- а) 1500 мінімальних заробітних плат;
- б) 1250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) 625 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- г) 1250 мінімальних заробітних плат;
- д) 625 мінімальних заробітних плат?

9. Які обмеження передбачені законодавством в Україні щодо акцій закритого акціонерного товариства:

- а) не можна додатково випускати акції;

- б) не можна розповсюджувати акції через підписку, купувати та продавати на біржі;
- в) ніяких обмежень.

10. Господарське товариство в Україні та РФ набуває прав юридичної особи з дня:

- а) проведення установчих зборів;
- б) подачі документів до реєстраційного органу;
- в) його державної реєстрації.

Література: [1-7, 13, 14, 17, 19-25, 27, 30, 33, 36, 37, 51, 53, 55]

Тема 5. Держава як учасник цивільних правовідносин

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Держава як учасник цивільних правовідносин.
2. Цивільна правоздатність держави.
3. Дієздатність держави.
4. Форми участі держави в цивільному обігу опосередкована участь через державні органи, безпосередня участь.

Питання для самоконтролю:

1. Коли виникає дієздатність держави ?
2. В які приватноправові відносини може вступати держава ?
3. В яких формах відбувається опосередкована участь держави в цивільному обігу ?

Теми рефератів:

1. Держава як учасник цивільних правовідносин.
2. Цивільна правоздатність держави.
3. Дієздатність держави.

Література: [1-7, 13, 14, 17, 20, 22-25, 30, 33, 51, 53, 55]

Тема 6. Об'єкти цивільних прав в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Об'єкти цивільних прав в цивільному праві зарубіжних країн: поняття та види.
2. Речі, як об'єкти цивільних прав в різних державах.
3. Майно, гроші та валютні цінності, нематеріальні блага, як об'єкти цивільних прав в різних державах.
4. Особисті немайнові блага (ім'я, честь, гідність, ділова репутація громадянина, найменування юридичної особи) як об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
5. Результати творчої діяльності (твори науки, літератури, мистецтва, винаходи, промислові зразки, корисні моделі, тощо) як об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
6. Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.

Питання для самоконтролю:

1. В чому особливість грошей як об'єкту цивільних прав ?
2. В чому полягає особливість особистих немайнових благ як об'єктів цивільних правовідносин в різних державах ?
3. В чому особливість акцій як об'єкту цивільних прав ?
4. В чому особливість дій як об'єкту цивільних прав ?

Теми рефератів:

1. Поняття об'єктів цивільних прав в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Види об'єктів цивільних прав в цивільному праві зарубіжних країн.
3. Результати творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.
4. Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин в різних державах.

Література: [1-7, 13, 14, 17, 20, 22-25, 30, 33, 51, 53]

Тема 7. Право власності. Речові права в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Право власності в зарубіжних правових системах і тенденції розвитку.
2. Підстави набуття права власності в різних державах.
3. Підстави припинення права власності в цивільному праві зарубіжних країн.
4. Право власності фізичних осіб в цивільному праві зарубіжних країн.
5. Право власності юридичних осіб в цивільному праві зарубіжних країн.
6. Право власності держави в цивільному праві зарубіжних країн.
7. Права на чужі речі: сервітути, узусфрукт, суперфіцій, емфітевзис, іпотека, заклад в різних державах.
8. Поняття права спільної власності в різних державах.
9. Поняття нерухомості за законодавством різних держав.
10. Правове регулювання відносин власності.
11. Поняття права власності як правового інституту (право власності в об'єктивному значенні), його структура.
12. Форми власності та їх класифікація за законодавством України та інших держав.
13. Добросовісне та недобросовісне володіння та користування майном.
14. Ризик випадкової загибелі або випадкового зіпсування речі. Припинення права власності.
15. Види права спільної власності: сумісна та часткова власність.
16. Права та обов'язки учасників спільної власності. Право привілейованої купівлі частки в спільній власності.
17. Державна реєстрація прав на нерухоме майно.

Питання для самоконтролю:

1. Які права вважаються речовими ?
2. Що відноситься до об'єктів права власності та інших речових прав ?
3. За якими юридичними підставами набувається майно ?
4. Якими юридичними засобами захищається право власності ?

5. Що входить до понять прав на чужі речі за законодавством різних країн ?
6. Який зміст обмежених речових прав і які з них найбільш розповсюджені ?

Теми рефератів:

1. Право власності в зарубіжних правових системах і тенденції розвитку.
2. Підстави набуття права власності в різних державах.
3. Підстави припинення права власності в цивільному праві зарубіжних країн.
4. Право власності фізичних осіб в цивільному праві зарубіжних країн.
5. Право власності юридичних осіб в цивільному праві зарубіжних країн.
6. Право власності держави в цивільному праві зарубіжних країн.
7. Права на чужі речі: сервітути, узусфрукт, суперфіцій, емфітевзис, іпотека, заклад в різних державах.
8. Поняття права спільної власності в різних державах.

Література: [2, 3-5, 7, 13, 14, 17, 20, 22-25, 29, 38, 40, 48-50, 51, 53]

Тема 8. Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Загальні положення права інтелектуальної власності: поняття, суб'єкти та об'єкти в різних державах.
2. Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн.
3. Поняття та види особистих немайнових прав в цивільному праві зарубіжних країн, їх ознаки.
4. Класифікація особистих немайнових прав в різних державах.
5. Поняття і джерела авторського права в різних державах.
6. Використання творів науки, літератури і мистецтва. Типи і види авторських договорів в різних державах.
7. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
8. Об'єкти права інтелектуальної власності.
9. Загальні положення Всесвітньої конвенції по авторському праву.
10. Права виконавців творів звуко- і відеозаписів, організацій ефірного мовлення (суміжні права).

11. Використання творів науки, літератури і мистецтва.
12. Типи і види авторських договорів.
13. Права і обов'язки сторін за авторським договором.
14. Об'єкти винахідницького права.
15. Поняття та ознаки винаходу.
16. Види винаходів.
17. Суб'єкти винахідницького права. Оформлення прав на винахід.
18. Ліцензійні договори та їх види. Права і обов'язки сторін за ліцензійним договором. Відповідність сторін.

Питання для самоконтролю:

1. Хто визнається автором творів, які охороняються авторським правом ?
2. Які твори охороняються авторським правом ?
3. Якими повноваженнями наділяється автор і до якої міри вони діють ?
4. В чому полягає специфіка правових засобів захисту авторських прав ?
5. Який режим охорони винаходів ?
6. Який режим охорони товарних знаків ?
7. Який режим охорони промислових зразків ?

Теми рефератів:

1. Загальні положення права інтелектуальної власності: поняття, суб'єкти та об'єкти в різних державах.
2. Особисті немайнові права в цивільному праві зарубіжних країн.
3. Поняття та види особистих немайнових прав в цивільному праві зарубіжних країн, їх ознаки.
4. Класифікація особистих немайнових прав в різних державах.
5. Поняття і джерела авторського права в різних державах.

Тести

1. Не є об'єктом авторського права:

- a) повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;

б) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності;

в) сценічні обробки творів, зазначених у пункті 1 цієї частини, і обробки фольклору, придатні для сценічного показу;

г) державні символи України, державні нагороди; символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань; символіка територіальних громад; символи та знаки підприємств, установ та організацій.

2. Авторське право діє протягом усього життя автора:

а) і 70 років після його смерті;

б) і 50 років після його смерті;

в) і 100 після його смерті.

3. За Всесвітньою конвенцією про авторське право 1952 року строк охорони творів, на які поширюється дія цієї Конвенції, не може бути коротшим періоду, що охоплює час життя автора і:

а) 25 років після його смерті.

б) 50 років після його смерті.

в) 70 років після його смерті.

г) 100 років після його смерті.

4. Яким знаком позначаються авторські права в усіх країнах:

а) "С";

б) "Р";

в) "G".

5. За Конвенцією про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року визначений термін охорони інтересів виробників фонограм , не повинен бути меншим:

а) 20 років, починаючи або з кінця року, в якому було зроблено перший запис фонограми, або з кінця року, коли вона була вперше опублікована.

а) 50 років, починаючи або з кінця року, в якому було зроблено перший запис фонограми, або з кінця року, коли вона була вперше опублікована.

а) 70 років, починаючи або з кінця року, в якому було зроблено перший запис фонограми, або з кінця року, коли вона була вперше опублікована.

Література: [2, 3, 4, 7, 13, 20, 22-25, 46, 51, 53, 55]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Окремі питання загальної та особливої частин порівняльного цивільного та торговельного права

Тема 9. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Довіреність: поняття і види, форма і строк дії довіреності в різних державах.
2. Припинення довіреності. Наслідки припинення довіреності в різних державах.
3. Відмінність представництва від посередництва. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора в різних державах.
4. Відмінність представництва від комерційного представництва.
5. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн: поняття, види та форми представництв.

6. Підстави здійснення представництва в різних державах.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке представництво і чим воно відрізняється від посередництва ?
2. В чому особливість торгового представництва ?
3. Що означає «прокура» ?
4. Які види торгових представників, агентів. Посередників існують в різних країнах ?
5. В чому полягає особливість представництва в праві Великобританії та США ?

Теми рефератів:

1. Відмінність представництва від посередництва.
2. Повноваження представника, маклера, брокера, дистриб'ютора в різних державах.
3. Відмінність представництва від комерційного представництва за законодавством України, Росії, Німеччини та Франції.

Література: [1-8, 13, 22-25, 51, 53, 55]

Тема 10. Позовна давність в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Поняття позовної давності в цивільному праві зарубіжних країн, її значення для застосування.
2. Основні умови застосування позовної давності.
3. Призупинення та перерва строків позовної давності.
4. Поняття і значення строків у цивільному праві.
5. Види цивільно-правових строків.
6. Способи обчислення строків у цивільному праві.
7. Види строків позовної давності.
8. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.
9. Початок перебігу строку позовної давності.
10. Наслідки закінчення строку позовної давності.

11. Зупинення перебігу строків позовної давності.
12. Переривання перебігу строків позовної давності.
13. Поновлення строків позовної давності.

Питання для самоконтролю:

1. Що означає термін «позовна давність» ?
2. Що таке загальні та спеціальні строки позовної давності ?
3. З якого моменту обчислюються строки позовної давності ?
4. Які обставини впливають на обчислення строки позовної давності ?
5. Які правові наслідки пропуску позовної давності ?

Теми рефератів:

1. Поняття позовної давності в цивільному праві зарубіжних країн, її значення для застосування.
2. Поняття і значення строків у цивільному праві.
3. Види цивільно-правових строків в різних державах
4. Порівняльна характеристика строків у законодавстві різних держав.

Література: [1-8, 13, 22-25, 51, 53, 55]

Тема 11. Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Поняття зобов'язання в цивільному праві України та інших держав.
2. Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн
3. Договір в цивільному праві різних країн (поняття, види, структура, зміст договору).
4. Укладення договору в цивільному праві різних країн.
5. Суб'єкти, об'єкти і зміст зобов'язання.
6. Особливості зобов'язальних правовідносин як різновиду цивільних правовідносин.

7. Значення зобов'язань в цивільному обороті в умовах переходу до ринкової економіки.
8. Система зобов'язань. Види зобов'язань. Договірні і позадоговірні зобов'язання.
9. Підстави виникнення зобов'язань.
10. Угоди, договори, адміністративні акти.
11. Заподіяння шкоди іншій особі. Інші підстави виникнення зобов'язань.
12. Сторони в зобов'язанні. Множинність осіб у зобов'язаннях.
13. Солідарні, часткові і субсидіарні зобов'язання.
14. Регресне зобов'язання.
15. Зобов'язання на користь третьої особи.
16. Зобов'язання, які пов'язані з особою боржника або кредитора.
17. Зміна сторін в зобов'язанні. Уступка вимоги та перевід боргу.

Питання для самоконтролю:

1. Які види зобов'язань існують в різних країнах світу ?
2. В чому полягають особливості грошових зобов'язань ?
3. Що означає принцип номіналізму в грошових зобов'язаннях ?
4. Які існують способи забезпечення виконання зобов'язань в різних країнах ?
5. В яких формах може наступати відповідальність за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань ?
6. В чому різниця в розумінні договору за правом Великобританії та правом європейських країн ?
7. Які види договорів відомі різним правовим системам ?
8. Які умови дійсності договорів відомі праву країн Європи, Великобританії та США ?

Теми рефератів:

1. Поняття зобов'язання в цивільному праві України та інших держав.
2. Загальні положення про зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн

3. Договір в цивільному праві різних країн (поняття, види, структура, зміст договору).
4. Укладення договору в цивільному праві різних країн.

Тести

1. Зобов'язання – це:

- а) система норм, що регулює відносини, що складаються в зв'язку з утворенням, діяльністю і ліквідацією юридичних осіб
- б) сукупність правових норм, що регулюють на засадах диспозитивності, юридичної рівності та ініціативи сторін, відносини між приватними особами (тобто, між особами, що не є фігурантами держави) з метою задоволення матеріальних і духовних потреб громадян та захисту їх інтересів.
- в) таке цивільне правовідношення, в силу якого одна особа (кредитор), має право вимагати від іншої особи (боржника) здійснення певних дій або утримання від здійснення певної дії, а боржник зобов'язаний цю вимогу виконати.

2. Суб'єктами зобов'язання в усіх державах є:

- а) кредитор і боржник;
- б) позивач та відповідач;
- в) потерпілий та обвинувачений.

3. Суб'єктами зобов'язання за законодавством України та РФ можуть бути:

- а) лише фізичні та юридичні особи;
- б) фізичні особи та юридичні особи, держава та інші соціальні утворення.
- в) фізичні особи, крім іноземних громадян, юридичні особи, крім філій, представництв, та держава та інші соціальні утворення.

4. Часткові зобов'язання – це коли:

- а) є основний кредитор або боржник і додатковий кредитор (боржник).
- б) кожному кредитору у повному обсязі належить право вимоги, а кожен з боржників повинен виконати зобов'язання у повному обсязі.
- в) кожен боржник повинен виконати зобов'язання в певній частині, а кожен кредитор має право вимагати виконання певної частки зобов'язання.

5. Солідарні зобов'язання – це коли:

- а) є основний кредитор або боржник і додатковий кредитор (боржник).
- б) кожному кредитору у повному обсязі належить право вимоги, а кожен з боржників повинен виконати зобов'язання у повному обсязі.
- в) кожен боржник повинен виконати зобов'язання в певній частині, а кожен кредитор має право вимагати виконання певної частки зобов'язання.

6. Субсидіарні зобов'язання – це коли:

- а) є основний кредитор або боржник і додатковий кредитор (боржник).
- б) кожному кредитору у повному обсязі належить право вимоги, а кожен з боржників повинен виконати зобов'язання у повному обсязі.
- в) кожен боржник повинен виконати зобов'язання в певній частині, а кожен кредитор має право вимагати виконання певної частки зобов'язання.

7. Об'єктами зобов'язальних правовідносин можуть бути:

- а) речі, що можуть бути відчужені;
- б) дії по передачі майна, виконанню робіт тощо (або утримання від здійснення дій) або бездіяльність;
- в) особисті немайнові права, які пов'язані з майновими.

8. До якого виду відповідальності відноситься відповідальність, що настає у разі заподіяння шкоди:

- а) договірна;
- б) недоговірна;

в) регресна;

9. Зобов'язання, в яких є один боржник і один кредитор називаються:

- а) простим;
- б) складним;

10. Зобов'язання є одним з видів:

- а) цивільних правовідносин;
- б) цивільно - правових норм;
- в) цивільної відповідальності.

Вирішіть ситуаційне завдання

1. Петров позичив у Іванова 400 гривень. У договорі позики вони обумовили, що місцем виконання зобов'язання є місце роботи Іванова, однак строк виконання такого зобов'язання не обумовили. Через два місяці після укладення договору позики Іванов пред'явив вимогу до Петрова про повернення боргу і зазначив, що гроші повинні бути повернені через три дні. Петров відмовився виконати цю вимогу і зазначив, що він повинен виконати такий обов'язок у семиденний строк від дня пред'явлення вимоги, якщо обов'язок негайного виконання не впливає із договору або актів цивільного законодавства і про говориться в ЦК України.

Коли через сім днів Петров прийшов на роботу Іванова віддати борг, Іванов відмовився прийняти виконання зобов'язання за таких умов:

Петров прострочив виконання зобов'язання на чотири дні;
відповідно до ст. 532 ЦК України за грошовим зобов'язанням місцем виконання зобов'язання є місце проживання кредитора.

Дайте відповіді на такі питання:

Які строки виконання зобов'язань передбачені в законодавстві різних держав?

Якими документами встановлюється місце виконання зобов'язання?

Який принцип виконання зобов'язання тут діє

Як буде вирішуватись така ситуація в різних державах.?

Література: [1-8, 11-13, 22-25, 28, 33, 42, 51, 53, 55, 57, 60]

Тема 12. Загальна характеристика певних видів договорів в цивільному праві зарубіжних країн

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Поняття договору в цивільному праві.
2. Поняття і структура договору як цивільно-правового документу.
3. Види договорів. Договори з участю двох або трьох і більше сторін; договори односторонні і двосторонні; оплатні і безоплатні; консенсуальні і реальні. Попередні договори. Альтернативні та факультативні договори. Договір на користь третьої особи.
4. Зміст договору.
5. Форма договору .
6. Укладення договору.
7. Момент укладення договору за пропозицією, зробленою з зазначенням строку для відповіді і без зазначення строку для відповіді.
8. Відповідь про згоду укласти договір на інших умовах.
9. Тлумачення умов договору.
10. Зміна змісту договору в період його дії.
11. Випадки розірвання договору.
12. Поняття і значення виконання зобов'язань.
13. Предмет виконання зобов'язань.
14. Принципи виконання зобов'язань.
15. Належне і реальне виконання зобов'язань.
16. Суб'єкт виконання зобов'язання.
17. Виконання кредитором і третій особі.

18. Покладення виконання зобов'язання на третю особу.
19. Предмет виконання зобов'язання.
20. Виконання альтернативних і факультативних зобов'язань.
21. Місце виконання зобов'язання.
22. Строк виконання зобов'язань.
23. Виконання зобов'язань, в якому строк виконання не встановлений або визначений моментом витребування кредитора.
24. Дострокове виконання. Прострочка виконання зобов'язання.
25. Спосіб виконання.
26. Поняття договору купівлі-продажу. Сторони в договорі купівлі -продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу. Права і обов'язки продавця і покупця. Момент виникнення права власності у покупця. Ризик випадкової загибелі проданої речі.
27. Правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договору купівлі - продажу. Відповідальність продавця за недоліки проданої речі. Відповідальність продавця за відсудження речі у покупця.
28. Особливості укладення договорів купівлі - продажу на біржах, аукціонах, ярмарках.
29. Договір купівлі-продажу в міжнародному торговому праві.
30. Договір майнового найма. особливості правового регулювання відносин з договору лізингу.
31. Договір комісії в континентальній системі права і агентський договір в системі загального права.
32. Договір підряду.
33. Договір страхування.

Питання для самоконтролю:

1. Які вимоги пред'являються до форми договору за правом Великобританії та США ?
2. Які вимоги пред'являються до форми договору за правом Франції ?
3. Які вимоги пред'являються до форми договору за правом Німеччини ?

4. Які вимоги пред'являються до форми договору за правом України ?
5. Які умови договору вважаються суттєвими за правом різних країн світу ?
6. Які існують способи виконання договору ?
7. Що означає договір «під умовою» ?
8. Які особливості договору майнового найму за законодавством різних країн ?
9. Які особливості договору майнового комісії за законодавством різних країн ?

Теми рефератів:

1. Договір купівлі-продажу в міжнародному торговому праві.
2. Порівняльна характеристика договору майнового найму за законодавством різних держав.
3. особливості правового регулювання відносин з договору лізингу за законодавством різних держав.
4. Договір комісії в континентальній системі права і агентський договір в системі загального права.
5. Договір підряду за законодавством різних держав.
6. Договір страхування за законодавством різних держав.

Тести

1. Договір – це:

- а) одностороння угода;
- б) різновид угоди, але тільки двостороння чи багатостороння угода є договором.

2. Попередній договір укладається:

- а) в усній формі;
- б) в письмовій формі;
- в) шляхом вчинення конклюдентних дій;

б) шляхом мовчання.

3. Місцем укладення договору за ЦК Франції є:

- а) місце проживання фізичної особи, яка зробила пропозицію укласти договір;
- б) місце знаходження нерухомого майна;
- в) місце проживання фізичної особи, яка відповіла на пропозицію укласти договір;

4. Публічним договором за ЦК РФ є договір, в якому одна сторона:

- а) державний орган;
- б) підприємець, який взяв на себе обов'язок здійснювати продаж кожному хто до нього звернеться;
- в) державне підприємство.

5. В договорі на користь третій особі за ЦК Німеччини:

- а) третя особа має право вимоги виконання договору;
- б) право вимоги має лише особа, яка уклала такий договір;
- в) має право вимоги і особа, яка уклала такий договір, і третя особа.

6. Оферта зв'язує офертанта з моменту:

- а) відправлення оферти;
- б) отримання оферти акцептантом;
- в) отримання акцепту.

7. Для консенсуальних договорів угода вважається укладеною з моменту:

- а) отримання офертантом відповіді акцептанта;
- б) передачі речі;
- в) сплати вартості майна.

8. Просту письмову форму повинні мати договори за ЦК України:

- а) на суму, що перевищує 15 розмірів неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) на суму, що перевищує 20 розмірів неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) на суму, що перевищує 50 розмірів неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

9. Державній реєстрації підлягають договори в Англії:

- а) які пов'язанні з нерухомістю;
- б) одна сторона – державний орган;
- в) будь - які договори за бажанням сторін.

10. Акцепт:

- а) не може бути відкликаний;
- б) може бути відкликаний в будь –яких випадках;
- в) може бути відкликаний, якщо повідомлення про відкликання акцепту надійшло офертанту раніше акцепту чи одночасно з ним.

Література: [1-8, 13, 22-25, 28, 33, 42, 52, 54, 57, 60]

Тема 13. Не договірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн**Питання, винесені на самоопрацювання:**

1. Не договірні зобов'язання в різних державах.
2. Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.
3. Поняття деліктного зобов'язання.
4. Загальні підстави відповідальності за заподіяння шкоди в різних державах.
5. Система зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.

6. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки в різних державах.
7. Відповідальність за шкоду, заподіяну незаконними актами влади.
8. Відповідальність за шкоду при пошкодженні здоров'я і заподіянні смерті громадянина.
9. Відповідальність за шкоду, заподіяну неповнолітніми.
10. Відповідальність за шкоду, заподіяну громадянином, визнаним недієздатним, а також громадянином, нездатним зрозуміти значення своїх дій.
11. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами.

Питання для самоконтролю:

1. Що означає термін «делікт» ?
2. Які обставини виключають настання відповідальності ?
3. Які зобов'язання виникають внаслідок заподіяння шкоди ?
4. Які існують види відповідальності ?

Теми рефератів:

1. Не договірні зобов'язання в різних державах.
2. Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди.
3. Загальні підстави відповідальності за заподіяння шкоди в різних державах.
4. Відповідальність за шкоду при пошкодженні здоров'я і заподіянні смерті громадянина.

Тести

1. Чи може бути особа, яка заподіяла шкоду, звільнена від її відшкодування за ЦК України та РФ?

- а) так;
- б) ні.

2. Чи має право особа вимагати відшкодування моральної шкоди, якщо справу закрито на підставі закону про амністію або акта про помилування за законодавством Франції:

- а) так;
- б) ні.

3. Чи будуть законні представники відшкодувати шкоду, завдану малолітньою особою, у разі досягнення нею повноліття за ЦК України:

- а) так;
- б) ні.

4. Шкода, завдана спільними діями кількох малолітніх осіб, відшкодовується їхніми батьками (усиновлювачами), опікунами за ЦК Франції:

- а) в частці, яка визначається за домовленістю між ними або за рішенням суду;
- б) солідарно.

5. Чи будуть батьки, позбавленні батьківських прав, відшкодувати шкоду заподіяну їхніми дітьми за ЦК України:

- а) так;
- б) ні.

6. Чи є утриманням диких звірів, службових собак та собак бійцівських порід джерелом підвищеної небезпеки за законодавством Німеччини:

- а) так;
- б) ні.

7. Чи є випадки, коли шкода заподіяна джерелом підвищеної небезпеки

не буде відшкодована за законодавством Німеччини:

- а) так;
- б) ні.

8. Чи може держава, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду, подати регресний позов до цієї особи за ЦК України:

- а) так;
- б) ні.

9. Чи може груба необережність потерпілого, яка сприяла виникненню або збільшенню шкоди, впливати на зменшення розміру відшкодування за ЦК України:

- а) так;
- б) ні.

Література: [3, 4, 7, 10, 13, 22-25, 44, 51, 53]

Тема 14. Спадкове право в зарубіжних цивільно –правових системах

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Поняття спадкування.
2. Загальні положення спадкового права Англії, США, Канади, Франції та інших держав.
3. Суб'єкти спадкування.
4. Правові підстави спадкування.
5. Відкриття спадщини.
6. Час і місце відкриття спадщини.
7. Спадщина (спадкове майно, спадкова маса), її склад та об'єкти.
8. Спадкування за законом. Черги спадкоємців за законом.
9. Спадкування за заповітом. Поняття та вимоги до заповіту.

10. Право на обов'язкову долю у спадщині.

Питання для самоконтролю:

1. Яка система спадкування існує в Німеччині ?
2. Яка система спадкування існує в Україні ?
3. Яка система спадкування існує у Франції ?
4. Яка система спадкування існує в Великобританії ?
5. Яка система спадкування існує в США ?
6. Які види заповітів відомі різним країнам світу ?
7. Яким чином визначається коло спадкоємців за законодавством різних країн світу ?

Теми рефератів:

1. Загальні положення спадкового права Англії, США, Канади, Франції та інших держав.
2. Особливості спадкування у Німеччині.
3. Особливості спадкування у США.
4. Особливості спадкування у Німеччині.

Тести

1. Спадкування - це:

- а) сукупність прав та обов'язків, які переходять до спадкоємця;
- б) перехід майнових і деяких особистих немайнових прав та обов'язків фізичної особи, яка померла (спадкодавця) до інших осіб - його спадкоємців.

2. Об'єктами спадкування є:

- а) цивільні права й обов'язки спадкодавця, що можуть (мають здатність) переходити у спадщину.
- б) майно спадкодавця.

3. Чи можна успадкувати за ЦК РФ право на участь у товариствах та право членства в об'єднаннях громадян:

а) так;

б) ні.

4. Якщо протягом однієї доби померли особи, які могли б спадкувати одна після одної, то спадщина відповідно до ЦК Франції відкривається:

а) одночасно щодо них обох;

б) окремо щодо кожної особи;

в) правильні обидві відповіді.

5. Під “місцем відкриття спадщини” мається на увазі:

а) конкретне помешкання, дім, вулиця і т.п.;

б) певний населений пункт (місто, село тощо);

в) правильні обидві відповіді.

6. Місцем відкриття спадщини у разі смерті осіб, позбавлених волі вважається:

а) місто, село, селище тощо, у якому вони постійно проживали присуду про покарання у вигляді позбавлення волі;

б) місце відбування покарання.

7. Спадкодавцями в усіх державах можуть бути:

а) юридичні та фізичні особи;

б) тільки фізичні особи - громадяни України;

в) тільки фізичні особи - громадяни України, іноземці та особи без громадянства.

28. Спадкоємцями можуть бути:

а) юридичні та фізичні особи;

- б) тільки фізичні особи - громадяни України;
- в) юридичні та фізичні особи, держава;

29. Права й обов'язки спадкодавця, що входять до складу спадщини переходять до спадкоємців як:

- а) єдине ціле;
- б) частинами.

30. Спадкування виникає у випадку:

- а) смерті фізичної особи або оголошення її померлою;
- б) смерті фізичної особи або визнання її безвісти відсутньою;
- в) смерті фізичної особи.

Література: [1, 3, 4, 7, 13, 18, 43, 45, 52, 54, 58, 62-64]

Тема 15. Загальні положення сімейного права в зарубіжних цивільно – правових системах

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Особливості сімейного права як окремої галузі, її місце в системі права України.
2. Поняття сімейного права як юридичної науки, галузі права, правової дисципліни.
3. Предмет, метод, принципи сімейного права.
4. Загальна характеристика моногамної сім'ї. Національні українські традиції сім'ї та шлюбу.
5. Традиції інших народів щодо укладення шлюбу.
6. Поняття сім'ї в сучасній юридичній науці та соціології.
7. Поняття і види сімейних правовідносин. Підстави виникнення сімейних правовідносин.
8. Поняття актів громадянського стану.

9. Органи реєстрації актів громадянського стану та їх компетенція.
10. Загальні правила реєстрації актів громадянського стану.
11. Реєстрація народження; реєстрація смерті; реєстрація шлюбу; реєстрація припинення шлюбу; реєстрація встановлення батьківства.
12. Порядок і реєстрація зміни імені, по батькові і прізвища громадянина.

Питання для самоконтролю:

1. Які матеріальні умови укладання шлюбу існують в різних країнах світу ?
2. Який порядок укладання шлюбу існує в різних країнах світу ?
3. Як регулюються права та обов'язки подружжя в різних країнах світу ?
4. Як регулюються правовідносини між батьками та дітьми в різних країнах світу ?
5. Який порядок реєстрації зміни імені, по батькові і прізвища громадянина в різних країнах світу ?

Теми рефератів:

1. Поняття сімейного права як юридичної науки
2. Поняття і види сімейних правовідносин.
3. Національні українські традиції сім'ї та шлюбу.
4. Традиції різних народів щодо укладення шлюбу.

Література: [3, 4, 7, 9, 13, 39, 41, 52, 54]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Господарський кодекс від 16.01.2003 № 436-IV / Голос України від 14.03.2003 — № 49.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // ВВР України.— 2003.— №№ 40-44.— ст. 356.

3. Канзафарова И.С. Гражданское и торговое право зарубежных стран: Учебн. пособ, — Харьков, 2003.
4. Гражданское и торговое право зарубежных стран: Учеб. пособ. / Под общ. ред. *В.В. Безбаха, В.К. Пучинского*. — М.: МЦФЭР, 2004. — 896 с.
5. *Бушев А.Ю., Макарова О.А., Попондопуло В.Ф.* Коммерческое право зарубежных стран: Учебное пособие / Под общ.ред. *В.Ф. Попондопуло*. — СПб.: Питер, 2003. — 288 с.
6. *Гороховська О. В.* Єдиний торговий кодекс США як регулятор цивільних і торгових правовідносин // *Держава та регіони. Серія : Право*. — 2014. — № 3. — С. 118-124.
7. Гражданское и торговое право зарубежных государств: Учеб. Т. II / Отв. ред. *Е.А. Васильев, А.С. Комаров*. — 5-е изд., перераб. и доп. Том 1.— М.: Международные отношения, 2008. — 579 с.
8. Гражданское и торговое право зарубежных государств: Учеб. Т. II / Отв. ред. *Е.А. Васильев, А.С. Комаров*. — 5-е изд., перераб. и доп. Том 2. — М.: Международные отношения, 2008. — 659 с.
9. Дробінова І. Правове регулювання фактичних шлюбних відносин у Франції: досвід для України // *Юридичний вісник*. — 2013. — № 3. — С. 135-140.
10. *Плахіна І. В.* Зобов'язання із заподіяння шкоди в праві ФРН, Франції, Англії та США // *Часопис Академії адвокатури України*. — 2013. — № 4.
11. *Утєхін І. Б.* Загальні положення про виконання договору в країнах континентального права: Німеччина та Франція // *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. — 2011. — Вип. 1. — С. 81-88.
12. *Федорко М. С.* Правові наслідки порушення договору в праві країн англосаксонської та романо-германської правових сімей (на прикладі Англії, США, Франції та ФРН) // *Вісник Одеського національного університету. Серія : Правознавство*. — 2011. — Т. 16, Вип. 19. - С. 53-58

13. *Шимон С.І.* Цивільне та торгове право зарубіжних країн: Навчальний посібник. (Курс лекцій) – К.:КНЕУ, 2004. – 220с.

Додаткова:

14. *Бернхем В.* Вступ до права та правової системи США - К., 1999.— 554 с.
15. *Богдановская И.Ю.* Закон в английском праве. – М., 1987.
16. *Бондаренко Є. І.* Особливості прецедентного права США // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 4. — С. 64-68.
17. *Вагацума С., Ариидзуми Т.* Гражданское право Японии. В 2 ч. –М., 1983.— 334 с.
18. *Валах В.В.* Наследственные правоотношения в Украине, Российской Федерации, Франции, Германии и США (сравнительно-правовое исследование). – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 320 с.
19. *Вейцман Д. Е.* Правовые источники деятельности предпринимательских корпораций в США // Наше право. — 2013. — № 12. — С. 159-166.
20. Германское право. Часть 1. Гражданское уложение. Пер. с нем. / Серия: Современное зарубежное и международное частное право. – М.: Международный центр финансово –экономического развития, 1996. – 552с.
21. *Горян Е. В.* Антимонопольне регулювання діяльності холдингових компаній в США, Англії, ФРН та Україні: порівняльно-правовий аналіз / Е. В. Горян, О. О. Карасик // Часопис Академії адвокатури України. — 2014. — № 1. — С. 25-32.
22. Гражданский кодекс Квебека. — М.: Статут, 1999. Література:
23. Гражданский кодекс Российской Федерации. – М., 2002. – 720с.
24. Гражданский кодекс Франции (Кодекс Наполеона) / Пер. с франц. В. Захватаев / Предисловие А. Довгерт, В. Захватаев / Приложение 1-4: В. Захватаев / Отв. ред. А. Довгерт. – К.: Истина, 2006. – 1008 с.
25. Гражданское право Германии : хрестоматия избранных произведений Франца Бернхейфта и Йозефа Колера / [сост.: Р. С. Куракин, Е. В. Семенова

- ; пер. с нем. В. М. Нечаева]. Москва : РИОР : ИНФРА-М , 2013 — 319, [1] с.
26. Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности. / пер. с фр. В. А. Туманов. — М. : Международные отношения, 2007. — 399 с.
 27. Дибенко Е.Р. Корпоративное право Великобритании : : Законодательство. Прецеденты. Комментар. — К. : Юстиниан , 2003 — 363 с.
 28. Дубчинин А.А. Английское контрактное право : статуты, прецеденты, комментарии. Ч. 1. Заключение договора. — М. 2014.— 423 с.
 29. Дучал О. Ф. Розвиток правового регулювання заставної за законодавством США та Німеччини // Економіка та право. — 2014. — № 1. — С. 100-102 .
 30. Жалинский А., Рерихт А. Введение в немецкое право. - М., 2001.
 31. Зайчук О.В. Правовая система США. – К., Наукова думка, 1992.
 32. Квятковська Б. І. Особливості судового прецеденту в англо-саксонській та романо-германській правових сім'ях (порівняльний аналіз) // Теорія і практика правознавства. — 2013. — Вип. 1.
 33. Коммерческий кодекс Франции (Регламентарная часть) / пер. с фр., предисл., коммент. и примеч. В. Н. Захватаева Москва : Волтерс Клувер , 2010 — 670 с.
 34. Майданик Р. А. Методика вирішення юридичного казусу в приватному праві Німеччини та // Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. — 2014. — Т. 155. — С. 52-58.
 35. Майданик Р. Англійський судовий прецедент як джерело права // Юридична Україна. — 2013. — № 1. — С. 52-61.
 36. Мельникова Т.В. Полное и командитное товарищества в России и Соединенных Штатах Америки: сравнительно-правовой аспект : монография.— Красноярск : Сибирский гос. аэрокосмический ун-т им. акад. М. Ф. Решетнева, 2012 – 138 с.

37. *Мельникова Т.В.* Полное товарищество и товарищество на вере в праве России и Соединенных Штатов Америки : монография.— Красноярск : СибГАУ , 2012 — 136, [1] с.
38. Нагнибіда В. І. Поняття та система прав користування чужими речами за законодавством Німеччини // Університетські наукові записки. - 2006. - № 2. — С. 124-129.
39. Наследственное право США = : Law of succession of the USA / В. Б. Паничкин, О. Ю. Боровик.— Санкт-Петербург : Юрид. центр Пресс , 2006 — 848 с.
40. *Некит Е. Г.* Право доверительной собственности в гражданском законодательстве Франции // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція. - 2013. - Вип. 5. - С. 133-136.
41. *Олійник О. С.* Особливості правового регулювання інституту шлюбного договору в Німеччині: порівняльно-правовий аспект // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. — 2009. — Вип. 21. — С. 49-55.
42. *Оробинский В. В.* Английское договорное право : просто о сложном. Ростов-на-Дону : Феникс , 2015 — 345, [2] с.
43. Основы наследственного права России, Франции, Германии / [Ю. Б. Гонгало и др.] ; под общ. ред. Е. Ю. Петрова.— М. : Статут , 2015 — 268, [2] с.
44. *Отраднава О. О.* Деліктні зобов'язання у цивільному праві Німеччини //Університетські наукові записки. — 2010. — № 4. — С. 47-52.
45. *Павлюк Н. М.* Правове регулювання спадкування обов'язкової частки в Україні та Німеччині // Часопис Київського університету права. — 2012. — № 1. — С. 215-218.
46. *Посикалюк О. О.* Особисті немайнові права фізичних осіб як об'єкт цивільно-правової охорони в романській, германській та англо-

- американській системах приватного права // Університетські наукові записки. — 2014. — № 1. — С. 46-53.
47. Правове системы стран мира : энциклопедический справочник / Ф. М. Решетников [и др.] ; ред. А. Я. Сухарев. — 3.изд., перераб., доп. — М. : Норма, 2003. — 967 с.
48. *Проскуров М. В.* Право набувальної давності як інститут права власності в англосаксонській системі права // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. — 2014. — № 1. — С. 40-44.
49. *Соловьева С.В.* Основные институты обязательного права правовой системы США / Ин-т законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации.— М. : Норма , 2007 — 174.
50. *Тягай Е.Д.* Право собственности на недвижимость в США: сложноструктурные модели : монографія.— М. : Проспект , 2014 - 196, [1] с.
51. Цвайгерт К. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права : в 2-х том. / К. Цвайгерт, Х. Кетц ; пер. с нем. Ю. М. Юмашев. — М. : Международные отношения, 1998 . Т. 1 : Основы. - [Б. м.] : 1998. - 480 с.
52. Цвайгерт К. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права : в 2 т. / К. Цвайгерт, Х. Кетц ; пер. с нем. Ю. М. Юмашев. — М. : Международные отношения, 1998 . Т. 2 : Договор. Неосновательное обогащение. Деликт. — [Б. м.] : [б.и.], 1998. — 512 с.
53. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / за ред. О. В. Дзери, д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України, засл. юриста України [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 3-тє вид., переробл. і доп. - К. : Юрінком Інтер, 2010. — 976 с.
54. Цивільне право України. Особлива частина : підручник / [Т. В. Боднар та ін.] ; за ред. О. В. Дзери, д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 3-тє вид., переробл. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2010. —1173 с.
55. *Шанн Ян.* Основы гражданского права Германии. – М.: БЕК, 1996.

56. *Шумилов В.М.* Правовая система США : учебное пособие для магистратуры, студентов и слушателей вузов, обучающихся по специальности "Юриспруденция" / В. М. Шумилов ; Всероссийская акад. внешней торговли. - 3-е изд. — М. : Междунар. отношения , 2013 — 405 с.
57. Cooter, Robert D. Getting incentives right : improving torts, contracts, and restitution / Robert D. Cooter and Ariel Porat Princeton, New Jersey ; Oxford : Princeton univ. press , cop. 2014 — 232 с.
58. Droit des successions. — P., 2004.
59. *Druey J.N.* Grundriss der Erbrechtes. — Zurich, 2002.
60. Principles of European Contract Law. Kluwer Law International. — Parts I and II — 2000, Part III —2003.
61. *Riondet E., Sedillot H.* Transmission du patrimoine. Testament, donations et autres mdcanisms. — P., 2003.
62. Schwab D., Gottwald P. Family and Succession Law in Germany. — The Hague, 2001.
63. *Schwind M.A.* Liability for obligations of the inheritance // International encyclopedia of comparative law. Vol. 5. Succession / Karl Heinz Neumayer, Chief cd. — Chapter 8. —Tubingen, 2002.
64. *Seriaux A.* Manuel de droit des successions et des liWralitds. — P., 2003.

МАУП